

Virtuaaliohjauksen ja -työskentelyn keskeisimmät välineet ja niiden ominaisuuksia

OPETTAJANA VIRTUAALILUOKASSA –HANKE

26.11.2019 Aino Korhonen

Alla olevissa taulukoissa (Taulukko 1: Ennen istunnon aloittamista ja Taulukko 2: Istunnon aikana) on esitelty tämän hetken suosituimmat ja keskeisimmät virtuaaliohjauksen ja -työskentelyn välineet, joita käytetään kouluissa, oppilaitoksissa ja korkeakouluissa esimerkiksi verkkokokousten ja webinaarien järjestämiseen. Tilanne elää koko ajan, kilpailu on kovaa, sovelluksia kehitetään ja ne sulautuvat toisiin sovelluksiin. Esimerkiksi Skype (Microsoftin ostama sovellus) ja Google Hangouts ovat jäämässä siirtymäajan jälkeen pois ja korvautuvat uusilla sovelluksilla. Tämän vuoksi sovelluksiin voi tulla nopeasti muutoksia, ja tämän taulukon tiedot ovat siksi ohjeellisia ja perustuvat marraskuun 2019 tietoihin.

Taulukko 1: Ennen istunnon aloittamista

Välineen nimi ja verkko(lataus)osoite	Käyttöoikeudet: kuka voi ottaa käyttöön?	Onko ilmaista versiota, mahdolliset rajoitukset	Istunnon aloittaminen, video- ja ääniyhteys
Adobe Connect Learning I. AC Learning https://www.adobe.com/products/adobeconnect.html	AC Learning on suunnattu opetus- ja koulutusorganisaatioille, ja organisaation nimi on annettava rekisteröinnin yhteydessä. Se on ensin asennettava rekisteröityneen ylläpitäjän toimesta ja ylläpitäjän on luotava AC-huone verkkoistuntoa varten. AC:ssä on mahdollisuus jakaa osallistujat kolmeen eri luokkaan: ylläpitäjä, esittäjä ja osallistuja. Ylläpitäjä kutsuu osallistujat istuntoon esim. saamansa linkin kautta. AC:n käyttöä varten osallistuja joutuu joko lataamaan Adobe Connect-	Adobe Connect Meetings (myös yksityishenkilöille) on ilmainen, mutta vain kolmelle osallistujalle. AC Learning kokeiluversio on ilmainen, 30 päivää, enintään 25 osallistujaa.	AC:ssä ennen varsinaisen kokouksen tai tapaamisen alkua on suositeltavaa kytkeä mahdolliset kuulokkeet ja mikrofoni valmiiksi koneeseen, jotta AC varmasti tunnistaa kyseiset laitteet eikä ääni ala kiertää. Kirjaututtuaan tapaamiseen sisään koneellaan osallistuja voi testata Audio Setup Wizardin avulla, että juuri oikea mikrofoni ja kuulokkeet tai kaiutin ovat käytössä ja että ne varmasti toimivat halutulla tavalla ottaen huomioon taustamelun. Videokamera käynnistetään myös erikseen.

	applikaation koneelleen tai asentamaan Adobe Flash Playerin laitteelleen, jos sitä ei siinä valmiiksi ole, osallistuakseen selaimen kautta kokoukseen.		
Zoom (https://zoom.us/)	Kokousten hallinnoijalla (host) pitää olla Zoom-tili, tilin luominen on ilmaista.	Kyllä, Basic on ilmainen: enimmillään 100 osallistujaa, ryhmätapaamisen pituus (osanottajia >2) max 40 minuuttia, kokousten määrää ei rajoitettu.	Osanottajien kutsuminen verkko-osoitteella tai kokousID:llä. Zoomiin kirjaututtaessa ei tarvitse luoda huonetta, vaan siellä on mahdollista aloittaa tapaaminen saman tien painamalla selaimen ylälaudassa olevaa Join a meeting- tai Host a meeting -painiketta. Tässä vaiheessa kysytään, liitytäänkö tapaamiseen tietokoneen audion kanssa, mutta käyttäjä voi halutessaan määrittää asetukset niin, että tapaamiseen liitytään automaattisesti audion kanssa. Samassa kohdassa annetaan mahdollisuus testata kaiuttimia tai kuulokkeita sekä mikrofonia. Zoomissa saa ennen tapaamiseen kirjautumista päättää, onko videokuva päällä vai pois päältä. HUOM! Itslearning -oppimisenohjausjärjestelmä käyttää Zoomia verkkokokouksiin.
Microsoft Teams https://products.office.com/fi-fi/microsoft-teams/group-chat-software	Kokousten hallinnoijan pitää luoda Microsoft Teams -tili tai kirjautua Microsoft-tililleen ennen kokouksen (istunnon) aloittamista.	Ilmaisversiossa rajoitetut ominaisuudet, ei tukea, ei nauhoitusta, enintään 300 käyttäjää	Teams sisältyy myös Office365 -pakettiin. Ilmaisversio sisältää sisäiset ääni- ja videopuhelut yksityishenkilöille, ryhmille ja tiimikokouksille. HUOM! Skype ja Skype for business ovat siirtymäajan jälkeen sulautumassa Teamsiin.
Blackboard Collaborate Ultra	Ylläpitäjän/hallinnoijan pitää	Vain kokeilu (30 pv) on ilmainen	Istunnon voi aloittaa hallinnoija (valvoja).

<p>Experience https://www.blackboard.com/collaborate-trial</p>	rekisteröityä ennen käyttöönottoa.		Istunnosta ja hallinnoijasta riippuen osallistuja voi liittyä istuntoon joko suoraan verkkolinkillä, verkkokurssilta tai puhelimella. Osallistujasta voi tarvittaessa tehdä esim. esittäjän (presenter).
<p>Alla sovellukset (Google Hangouts, Skype ja Skype for business), jotka ovat siirtymäajan jälkeen jäämässä pois / sulautumassa osaksi jotakin toista sovellusta.</p>			
<p>Google Hangouts https://hangouts.google.com Google Meet https://meet.google.com/ ja Google Chat https://chat.google.com</p>	Kaikilla osallistujilla pitää olla Google-tili.	Yksityishenkilöille ilmainen, enintään 10 hengen ryhmävideokeskustelu.	Istunnon voi aloittaa kuka tahansa ja kutsua muita mukaan sähköpostiosoitteella tai linkin avulla. HUOM! Google Hangouts on muuttumassa (jakautumassa) Google Chatiksi ja Google Meetiksi , jälkimmäinen on verkkokokousohjelma.
<p>Skype https://www.skype.com</p>	Skype-sovellus pitää ladata ja palveluun pitää rekisteröityä.	Enintään 50:lle henkilölle ilmainen	HUOM! Skype on jäämässä pois, tilalle tulee siirtymäkauden jälkeen Microsoft Teams .
<p>Skype for business https://www.skype.com/fi/business/</p>	Skype for business on osa Office 365 -pakettia ja maksullinen	Enintään 10:lle hengelle ilmainen	HUOM! Skype for business on muuttumassa osaksi Microsoft Teams -sovellusta.

Taulukko 2: Istunnon aikana - keskeisimmät ominaisuudet

Sovelluksen nimi ja verkko-osoite	Jakaminen, mm. tiedostojen näytön jakaminen	Chat	Videotallennus	Pienryhmiin jakaminen	Valkotaulu piirtämistä ja kirjoittamista varten	Yksityisviestit/ keskustelu/ puhelu "one-on-one"	Muita ominaisuuksia ja huomioita
Adobe Connect Pro I. AC https://www.adobe.com/products/adobeconnect.html	Hallinnoija ja esittäjä voivat jakaa näyttönsä ja tiedostoja, tavallinen osallistuja ei, ellei hallinnoija anna esittäjän tai hallinnoijan oikeuksia. Tämän voi tehdä istunnon aikana.	Chat on oletuksena kaikkien käytettävissä, jos se on huoneen näkymässä. Huoneen hallinnoija voi määrittellä näkymiä (layouteja).	Hallinnoija voi tallentaa istunnon. Jos osallistujat jaetaan pienryhmiin mutta pienryhmien istuntoja ei tallenneta.	Hallinnoija voi jakaa osallistujat itse pienempiin ryhmiin (breakout rooms) vetämällä heidät haluttuihin ryhmiin. Vaihtoehtoisesti voi käyttää AC:n omaa ryhmittelyä, jolloin se jakaa osallistujat automaattisesti tasaisesti ryhmiin.	Hallinnoija ja esittäjä voivat jakaa valkotaulun piirtämistä ja kirjoittamista varten osallistujille.	On mahdollista lähettää yksityisviesti (chat) tai puhua yksityisesti.	Erilaisia pödejä l. pikkuikkunoita mm. kyselyihin, äänestyksiin, linkkeihin, osallistujalistoihin ja osallistujien kysymyksiin. Esittäjälle ja hallinnoijalle on "Presenter only" - näkymä, jossa on tietoa mm. esityksen kulusta ja osallistujien määrästä.
Zoom https://zoom.us/	Voi jakaa näytön, sovelluksen ja selaimen ikkunan tietokoneelta. Lisäksi voi jakaa iPhone tai	Tietokoneella Zoomin chatin saa näkyviin painamalla chat-paini-	Kaikki istunnot voidaan tallentaa. Pienryhmäistunnonkin nauhoittaminen äänen	Osallistujat voi jakaa pienryhmiin. Osallistujalle tulee ilmoitus, että hänet on lisätty tiettyyn pienryhmään ja	Voidaan jakaa valkotaulu, johon osallistujat voivat piirtää ja kirjoittaa.	On mahdollista lähettää yksityisviesti (chat) tai puhua yksityisesti.	Poll l. kysely, löytyy selainikkunan kautta. Zoomista löytyy muutamia ominaisuuksia, joita esim. AC ei tarjoa. Näitä ovat hiiren hallinta, tapaamisen

	iPadin näyttöä AirPlay:n kautta peilaamalla puhelimesta tai tabletista näyttöä. Tämä vaatii kuitenkin liitännäisen asennuksen koneella. Zoom mahdollistaa myös pelkän äänen jakamisen tietokoneelta	ketta. Chat löytyy myös mobiililaitteista, ei ole oletuksena näkyvillä.	ja kuvan kanssa onnistuu.	hänen on valittava, haluaako liittyä siihen heti vai myöhemmin. Osallistuja voi myös palata pienryhmästä pääistuntoon halutessaan.			lukitus, hallinnoijaroolin palautus. Kun Zoomissa jakaa tietokoneella näyttöä, voi tällöin antaa toiselle oikeuden hallita omaa hiirtä ja näppäimistöä. Oikeuden voi antaa ainoastaan osallistujalle, joka käyttää tietokonetta tai tablettia.
Microsoft Teams https://products.office.com/fi-fi/microsoft-teams/group-chat-software	Voi jakaa näytön ja tiedoston myös ilmaisversiossa.	Chat on mahdollinen myös ilmaisversiossa.	Tallennus on vain maksullisissa versioissa.	Myös ilmaisversiossa ns. Kanavakokoukset l. aliryhmät ovat mahdollisia.	Vain maksullisessa versiossa.	Yksityisviestit ovat mahdollisia myös ilmaisversiossa.	HUOM! Skype ja Skype for business ovat yhdistymässä Teamsiin.
Blackboard Collaborate Ultra Experience https://www.blackboard.com/collaborate-trial	Näytön tai tiedoston voi jakaa.	Kaikki voivat osallistua chattiin, voidaan myös lähettää yksityisviestejä.	Hallinnoija voi tallentaa session. Jaetut sisällöt tallentuvat.	Hallinnoija voi luoda pienryhmiä. Niiden sessioita ei voi tallentaa.	Hallinnoija voi jakaa valkotaulun osallistujien kanssa.	Voi lähettää yksityisviestejä. Niitä ei tallenneta session mukana.	Voidaan käyttää myös Moodle-verkkokurssin sisällä. Ultra Experience sisältää reaaliaikaisen tekstitystoiminnon. Tämä toiminto mahdollistaa oppimisen kuuroille tai heikkokuuloisille opiskelijoille sekä niille,

		Myös chat-historia tallentuu.					joiden äidinkieli on eri kuin valvojan käyttämä kieli.
Alla sovellukset (Google Hangouts, Skype ja Skype for business), jotka ovat siirtymäajan jälkeen jäämässä pois / sulautumassa osaksi jotakin toista sovellusta.							
Google Hangouts https://hangouts.google.com siirtymäajan jälkeen: Google Meet https://meet.google.com/ ja Google Chat https://chat.google.com	Voi jakaa näytön tai sovelluksen.	Kaikki voivat osallistua chattiin	Voi tallentaa tapahtuman julkisesti YouTube kanavalle. Maksullisessa versiossa (Google Meet) voi tallentaa ei-julkisena.	Ei pienryhmiin jakoa, mutta Google Meetia kehitetään koko ajan.	Voi jakaa lisäosan, Google Jamboardin, eli valkotaulun.	Ilmaiset puhelut muiden Hangouts-appin hankkineiden kanssa.	HUOM! Käyttäjät siirretään perinteisestä Hangoutsista Google Chat- ja Meet -käyttäjiksi myöhemmin julkaistavan aikataulun mukaisesti. Perinteisen Hangoutsin tuki jatkuu normaalisti, kunnes kaikki käyttäjät ovat siirtyneet Chatin ja Meetin käyttöön.
Skype https://www.skype.com	Voi jakaa näytön.	Kaikki voivat osallistua chattiin.	Voi tallentaa.	Ei pienryhmiin jakoa.	Ei valkotaulua.	Skype-tililtä toiselle Skype-tilille ilmaiset puhelut.	HUOM! Liittyy pian Microsoft Teamsiin , siis häviämässä.
Skype for business https://www.skype.com	Voi jakaa näytön.	Kaikki voivat osallistua chattiin.	Tallennetaan automaattisesti.	Ei pienryhmiin jakoa.	Voi jakaa valkotaulun.	Skype-tililtä toiselle Skype-tilille ilmaiset puhelut.	HUOM! Liittyy pian Microsoft Teamsiin , siis häviämässä.